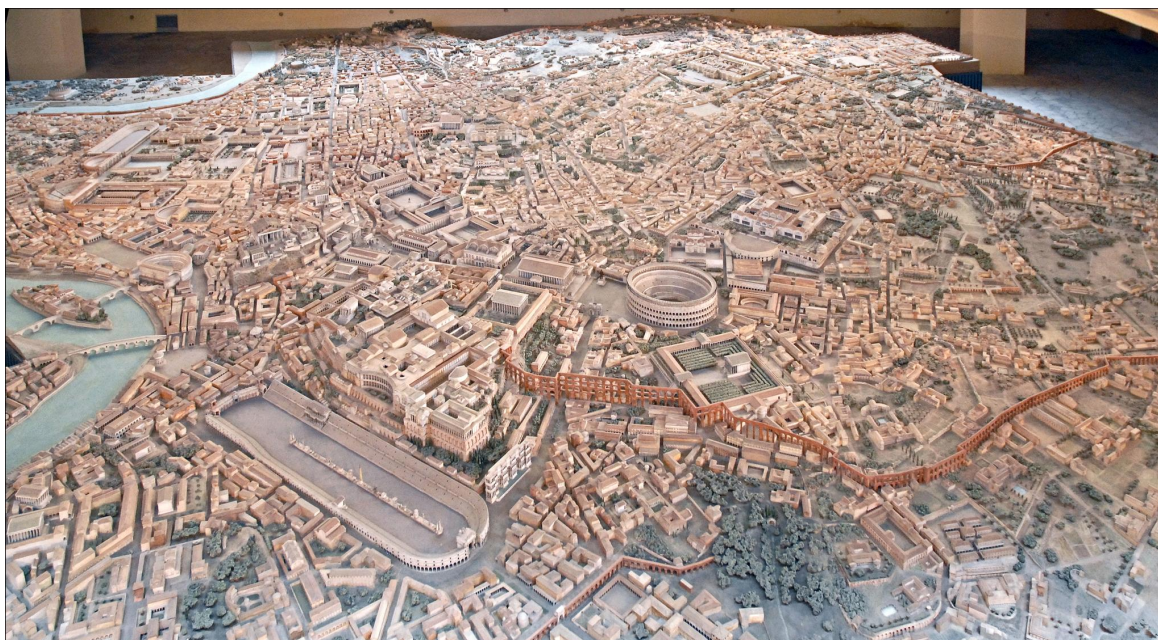

hatodik évfolyam – történelem
nyolcadik évfolyam – történelem

Történelemből a felvételizők tételeket húznak. A tételek tág témákat ölelnek fel; például képekkel, forrásokkal, táblázatokkal lehetnek kiegészítve. E mellékletek segítik a vizsgázókat a témához tartozó tartalmak felidőzésében. Emellett ha a vizsgázó elakad a téma kifejtésében, a forrásokhoz kapcsolódó tanári kérdések rávezethetik az elvárt tények, összefüggések felismerésére. Az alábbiakban három példát mutatunk arra, hogy a tételekhez kapcsolódó forrásokhoz milyen kérdések kapcsolódhatnak, ha a felvételiző nem magától fejt ki az elvárható tartalmakat.

1. képes melléklet az ókori Rómáról szóló tételhez: Róma makettje (Kr. u. I-II. század)

Kérdések:

- Említs két konkrét épületet, amelyet felismersz a képről! Miről nevezetesek ezek az épületek? Milyen események zajlottak bennük?
- Melyik folyót ismered fel a képen? Mi volt a folyó szerepe a város alapítóinak életében?
- Róma melyik korszakát ábrázolja a makett? (alapítás kora? etruszk királyok kora? köztársaság kora? császárság kora?)

2. szöveges forrás a magyarság őstörténetéről és államalapításáról szóló tételhez

A magyar a türkök egyik fajtája. Főnökük húszezer lovassal vonul ki. Vezérük neve Kende [küändü]. Ez azonban csak névleges címe királyuknak, minthogy azt az embert, aki királyként uralkodik fölöttük, Dzsulának [gyula] hívják. Minden magyar a Dzsula nevű főnökük parancsait követi háború dolgában, a védelem és más ügyekben. Sátraik vannak és együtt vonulnak a sarjadó fűvel és a zöld vegetációval. [...] A magyarok országa bővelkedik fában és vizekben. Talaja nedves. Sok szántóföldjük van. Állandóan legyőzik a szlávokat, akik közel laknak hozzájuk. Súlyos élelmiszeradókat vetnek ki rájuk, és úgy kezelik őket, mint foglyaikat. A magyarok tűzimádók [a pogányok elnevezése az arab történetíróknál]. Meg-megrohanják a szlávokat, és addig mennek a foglyokkal a parton, amíg a bizánciak országának egy kikötőjéhez nem érnek [...] az elébük menő bizánciakkal vásárt tartanak. Azok eladják nekik a rabszolgákat és vesznek bizánci brokátot, gyapjúszőnyegeket és más bizánci árukat.

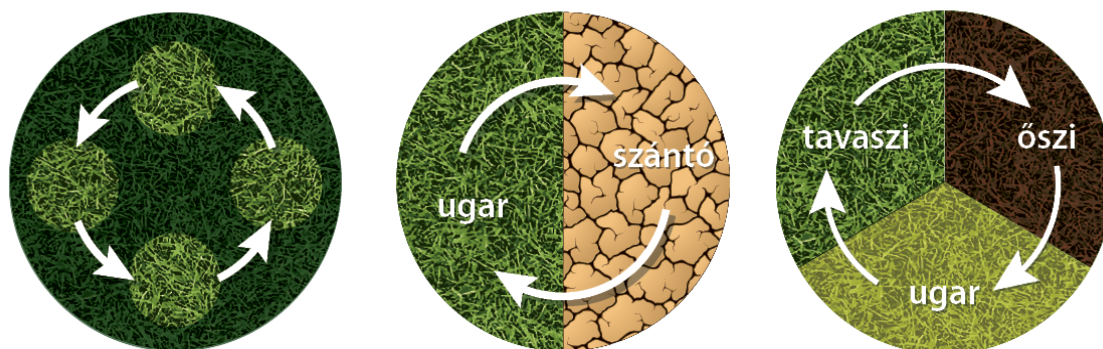
(Részletek Ibn Ruszta földrajztudós munkájából.

A kutatók a 870-es évekre teszik a feljegyzés keletkezését.)

Kérdések:

- Hogyan nevezi a forrás őseinket?
- Milyen életmódra utal őseink tekintetében a szöveg? Olvasd fel a forrásból az erre utaló részletet!
- A forrás alapján mi a különbség a küändü és a gyula hatalma között?
- A forrás második felében leírtak szerint miből származik jelentős jövedelme őseinknek?

3. melléklet a középkor gazdaságáról és társadalmi viszonyairól szóló tételhez: földművelési módok fejlődése a középkorban

Kérdések:

- Mit ábrázol a képsor? Mit jelentenek az ugar, szántó, tavaszi, őszi feliratok?
- Mit jelentenek a nyilak az ábrán?
- Milyen technikai újításokat vezettek be a korszakban a mezőgazdaságban?
- Kik művelték a földet a középkori Európában? Milyen kötelezettségeik voltak uraik felé?

